

**Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії**

**Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej**

**Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w
Częstochowie
Wydział Nauk Społecznych**

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

**Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
(м. Луцьк, 8–9 листопада 2024 р.)**

**Луцьк
2024**

УДК 911.3:30/33(082)
С 90

Рекомендовано до друку Вченою радою географічного факультету
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 3 від 24 жовтня 2024 р.)

Рецензенти:

Нємець Л. М. – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;
Матвійчук Л. Ю. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького національного технічного університету

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів : матеріали
С 90 ІХ Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції / за ред. Ю. М. Барського та В. Й. Лажніка, м. Луцьк, 8–9 лист. 2024 р. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2024. 284 с.

ISBN 978-617-8279-35-6

У збірнику висвітлюються проблеми сучасної географічної та економічної науки, які були розглянуті на ІХ Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції. Розкриваються питання теорії та методології географічних досліджень, регіональних економічних студій, регіонального розвитку та просторового планування, освітніх технологій у географії та економіці, а також проблеми суспільно-географічних, природно-географічних, рекреаційно-туристських досліджень Волині та прилеглих територій.

Для широкого кола фахівців, які працюють у сфері географії, економіки, державного управління, освіти, рекреації та туризму, краєзнавства. Видання також буде корисним для вчителів, аспірантів та студентів, а також усіх, хто цікавиться проблемами регіональних досліджень.

УДК 911.3:30/33(082)

ISBN 978-617- 8279-35-6

© Волинський національний
університет
імені Лесі Українки, 2024
© Колектив авторів, 2024

діяльність та самостійне дослідження. Актуальним аспектом підготовки вчителів географії є формування готовності використовувати цифрові інструменти для візуалізації даних, симуляції природних явищ, дистанційного навчання та оцінювання навчальних досягнень учнів.

Список використаних джерел: 1. Войтович І., Войтович О. Підготовка майбутніх учителів до викладання інтегрованого курсу «Природничі науки». *Підготовка майбутніх учителів фізики, хімії, біології та природничих наук в контексті вимог Нової української школи* : зб. тез III Міжнар. Наук.-практ. конф, 26–27 травня 2022 року. Тернопіль : ТНПУ, 2022. С. 300–312. 2. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2024/2025 навчальному році. Додаток до листа МОН від 30.08.2024 1.1/15776-24. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/930/93000/Pryrodnychi.pdf> 3. Грицай Н. Підготовка майбутніх учителів природничих наук до роботи в новій українській школі. *Українська професійна освіта*. 2021. № 9–10. С. 136–143. URL: <https://uapnpu.pnpu.edu.ua/article/view/263623/260356> 4. Модельні навчальні програми. «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс). URL: <https://imzo.gov.ua/model-ni-navchal-ni-prohramy/pryrodnycha-osvitnia-haluz/>

УДК 33(075.3)

Потапова Алла

potapova.alla@vnu.edu.ua

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ЕКОНОМІЧНИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

В умовах ринкової економіки знання з економічних освітніх компонентів відіграють надзвичайно важливу роль для розуміння та успішного функціонування як окремих суб'єктів, так і суспільства загалом. Ці знання є основою для прийняття рішень в різних сферах економічної діяльності, від управління особистими фінансами до стратегічного планування на рівні підприємств і держави.

Для кращого засвоєння програмного матеріалу, розвитку самостійного, творчого мислення здобувачів освіти викладач повинен ширше застосовувати сучасні форми та методи навчання, використовувати розбір виробничих ситуацій, практикувати заняття на виробництві.

Одним із сучасних методів підвищення засвоєння знань є використання інноваційних технологій, які відіграють ключову роль у покращенні якості навчання економічних освітніх компонентів, сприяючи інтерактивності, залученню здобувачів освіти та глибшому розумінню складних концепцій.

Основні причини, чому економічні знання важливі в ринковій економіці: розуміння ринкових механізмів; прийняття ефективних фінансових рішень; управління підприємствами; розуміння економічної політики та регулювання; соціальна стабільність і розвиток; глобалізація та міжнародна економіка; підвищення рівня особистої фінансової грамотності; сприяння інноваціям та підприємництву.

Ринкова економіка базується на взаємодії попиту та пропозиції, конкуренції й ціноутворенні. Знання економічних принципів допомагають розуміти, як ці фактори впливають на ринок, як формуються ціни, як змінюються умови конкуренції та які механізми регулювання застосовуються.

Економічна грамотність допомагає фізичним та юридичним особам приймати обґрунтовані рішення щодо інвестування, заощадження, кредитування та управління фінансами. Це включає в себе аналіз ризиків, оцінку рентабельності та оптимізацію витрат, що особливо важливо в умовах динамічного розвитку ринку.

Знання з економічних освітніх компонентів є необхідними для менеджменту та підприємців, оскільки вони допомагають ефективно управляти ресурсами, розробляти бізнес-стратегії, оцінювати ринкові можливості та загрози, аналізувати поведінку споживачів і конкурентів.

Знання з макроекономіки дають змогу краще розуміти державну економічну політику, зокрема монетарну та фіскальну, вплив податків, бюджетної політики та регулювання на бізнес і споживачів, що допомагає адаптуватися до змін у законодавстві і ринкових умовах, а також прогнозувати їх вплив на економіку.

Економічна освіта сприяє більш глибокому розумінню соціально-економічних процесів, таких як рівень безробіття, інфляція, економічне зростання та нерівність. Ці знання допомагають суспільству краще орієнтуватися у причинах та наслідках цих процесів і брати активну участь в ухваленні соціально-економічних рішень на усіх рівнях.

В умовах глобалізації знання з міжнародної економіки та торгівлі є необхідними для розуміння процесів, що відбуваються на світових ринках, впливу обмінних курсів, глобальних економічних тенденцій та їх впливу на внутрішній ринок, що допомагає адаптуватися до змін у міжнародному середовищі, а також знаходити нові можливості для бізнесу за кордоном.

Знання основ економіки допомагає кожній людині краще розуміти як функціонують банківські та фінансові системи, які інструменти можуть бути використані для управління власними фінансами та як планувати довгострокові фінансові цілі. Це важливо для забезпечення фінансової стабільності на особистому рівні.

Ринкова економіка стимулює інновації та підприємницьку діяльність. Знання економіки допомагають підприємцям знаходити нові можливості, оцінювати попит на ринку, розробляти нові продукти або послуги та забезпечувати їх конкурентоспроможність. Економічні знання також допомагають залучати інвестиції та управляти стартапами.

Під час викладання освітніх компонентів економічного циклу застосовуються різні види інноваційних технологій, зокрема: цифрові платформи для навчання; симуляційні програми; адаптивне навчання; мобільні додатки; віртуальна та доповнена реальність (VR та AR); онлайн тести й оцінювання; мультимедійні презентації та інфографіка; хмарні технології; аналіз великих даних; соціальні мережі та онлайн-форуми.

Використання платформ, таких як Moodle, Google Classroom, Blackboard дає змогу структурувати матеріали, проводити онлайн-тести, відстежувати прогрес здобувачів освіти та забезпечувати інтерактивний зворотний зв'язок. Здобувачі можуть виконувати завдання в зручний для них час та отримувати миттєві результати оцінювання.

Програми для моделювання економічних процесів і бізнес-середовищ, як-от Marketplace Simulations або SimTrade, дають змогу здобувачам освіти зануритися в реальні економічні ситуації. Вони можуть управляти віртуальними підприємствами, формувати ціни, працювати з витратами та доходами, оцінювати ринки та створювати стратегії для успішного функціонування в умовах конкуренції. Ігри та симуляції фондового ринку допомагають здобувачам зрозуміти, як працює біржа, як здійснюються операції з акціями та як аналізувати інвестиційні ризики. Наприклад, Stock Market Game або Wall Street Survivor.

Використання адаптивного навчання, як-от платформи Knewton, де навчальний контент підлаштовується під індивідуальні потреби та рівень знань кожного здобувача освіти. Ці системи автоматично оцінюють слабкі сторони здобувачів і пропонують додаткові матеріали для покращення розуміння складних тем.

Здобувачі освіти можуть використовувати мобільні додатки, такі як Quizlet, Economics Challenge або Personal Finance, для вивчення термінів, вирішення економічних завдань та закріплення теоретичних знань через ігрові формати.

Викладачі можуть використовувати віртуальні реальності для створення тривимірних економічних моделей, де здобувачі освіти можуть вивчати вплив різних економічних факторів на ринки та країни. Прикладом можуть бути VR-моделі міжнародних ринків, де здобувачі освіти можуть спостерігати за динамікою валютного ринку або впливом торговельних санкцій на економіку. AR дає змогу додавати інтерактивні прошарки до традиційних матеріалів – наприклад, у книгах або презентаціях можна інтегрувати інтерактивні графіки, 3D моделі або відео з додатковими поясненнями.

Використання онлайн-інструментів для тестування, як-от Kahoot!, Mentimeter, Google Forms, допомагає створювати інтерактивні тести, опитування та контрольні роботи, що дасть змогу отримувати швидкий зворотний зв'язок й аналізувати рівень засвоєння матеріалу.

Інструменти типу Prezi, Canva, Piktochart дають змогу створювати інтерактивні та наочні презентації з використанням графіків, інфографіки, анімації, що робить складні економічні концепції більш доступними та зрозумілими для здобувачів освіти.

Також здобувачі освіти можуть вивчати економічні дані через інтерактивні графіки та діаграми, які реагують на введені змінні та демонструють як зміни впливають на економічні показники.

Хмарні сервіси, такі як Google Docs, Microsoft OneDrive, допомагають здобувачам освіти спільно працювати над проектами, аналізувати дані та готувати спільні презентації, що сприяє розвитку навичок командної роботи у сучасному цифровому середовищі.

Викладачі можуть навчати здобувачів освіти використовувати програми для аналізу великих економічних даних (наприклад, Excel, R, Python із бібліотеками для аналізу даних) для вивчення тенденцій на ринку, прогнозування економічного розвитку або моделювання різних сценаріїв.

Здобувачі освіти можуть обговорювати економічні проблеми та завдання на онлайн-форумах або в групах у соціальних мережах (наприклад, у Facebook або Telegram), де можуть отримувати додаткову підтримку від однолітків і викладачів, а також обмінюватися досвідом та думками з різних економічних тем.

Отже, знання з економічних освітніх компонентів є ключовими для успішної діяльності в ринковій економіці, оскільки вони забезпечують розуміння процесів, що відбуваються на ринку, допомагають приймати обґрунтовані фінансові та управлінські рішення, а також сприяють інноваціям та адаптації до змін. Економічна освіта не лише підвищує конкурентоспроможність фахівців на ринку праці, а й сприяє економічному розвитку та стабільності на рівні держави та суспільства.

Інноваційні технології дають змогу викладачам економічних освітніх компонентів зробити процес навчання більш інтерактивним, ефективним та адаптивним до сучасних умов. Вони сприяють кращому розумінню складних економічних концепцій, розвивають критичне мислення та допомагають здобувачам освіти отримувати практичні навички, які необхідні для успішного функціонування у сучасній ринковій економіці.

Список використаних джерел: 1. Паламарчук В. В. Використання інноваційних технологій при вивченні економічних дисциплін. URL: <https://naurok.com.ua/vikoristannya-innovaciy-nih-tehnologiy-pri-vivchenni-ekonomichnih-disciplin-104875.html> 2. Потапова А. Г. Основи економіки: кросворди : навч. посіб. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2024. 37 с.

Потапова Алла	Застосування інноваційних технологій при вивченні економічних освітніх компонентів	221
Потапова Алла, Сокол Святослав Маковецька Лариса, Кутецька Вероніка Поручинська Ірина, Ревуцький Андрій Дацька Софія, Сосницька Ярослава Новосад Оксана, Лехкобит Катерина Поручинська Ірина	Практичний аспект впровадження інформаційних технологій на уроках географії	224
	Особливості використання інтерактивних симуляцій у шкільній географічній освіті	226
	Використання інтерактивних освітніх технологій у сучасній школі	228
	Переваги та недоліки використання інформаційних технологій в освітньому процесі	229
	Використання інформаційних технологій на уроках фінансової грамотності	231
	Квест як інтерактивна форма навчальної діяльності	233
Маковецька Лариса	Педагогічні умови інтерактивного навчання географії у закладах загальної середньої освіти ...	234
Гаврилко Остап, Сосницька Ярослава	Особливості організації уроків географії в умовах дистанційного навчання	237

Поручинський Володимир, Куцевич Артур Дубич Богдан, Потапова Алла Ткачук Надія, Гарасимяк Лідія	Використання сервісу Google Classroom в умовах дистанційного навчання	238
	Використання ChatGPT на уроках географії	240
	Використання Google Earth як допоміжного засобу для формування компетентнісно орієнтованих завдань у 6 класі на уроках географії	241
Поручинська Ірина, Нікітюк Катерина	Психологічні особливості сприйняття комп'ютерних технологій та онлайн навчання учнями базової школи	243
Онуфрійчук Сергій, Мельничук Михайло Гіс Діана, Гринюк Олег	Формування фінансової компетентності в загальноосвітніх закладах	244
Поручинська Ірина, Буднік Віра, Корнійчук Ірина Ступницька Марія, Ткачук Надія	Значимість процесу гейміфікації в процесі навчання географії	247
	Алгоритм проведення уроку географії в умовах дистанційного навчання	250
	Роль проєктної діяльності у формуванні пізнавальної самостійності учнів при вивченні географії	251
Сільченко Юлія, Зарубіна Антоніна	Кейс-метод у формуванні системи знань про механічний рух населення в шкільному курсі географії	252
М'якота Богдан, Сосницька Ярослава Мандрик Ірина, Мілінчук Вікторія Патійчук Віктор, Маковецька Лариса, Ціпошук Софія Оксенчук Андрій, Мандрик Ірина	особливості впровадження STEM-освіти на уроках географії	256
	Місце та значення екскурсій у шкільному курсі географії України	256
	Класифікація навчальних екскурсій із географії	259
	Екскурсії як один з основних методів краєзнавчого принципу навчання в закладах загальної середньої освіти (на прикладі Дубечненської територіальної громади)	263